

عنوان مقاله:

تحلیل بهره‌وری آب گندم در مدیریت های آبیاری در برخی از مناطق ایران

محل انتشار:

پژوهش آب در کشاورزی، دوره 31، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

محمد مهدی نخجوانی مقدم - استادیار پژوهش، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

بیژن قهرمان - استاد گروه مهندسی آب دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد.

قاسم زارعی - دانشیار پژوهش، موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

خلاصه مقاله:

در شرایط حاضر مهمترین چالش بخش کشاورزی، افزایش بهره‌وری آب است. متاسفانه تاکنون در کشور ما تعیین‌نویسندگان: محاسباتی برای تعیین عمق مناسب آبیاری گندم در شرایط محدودیت منابع آبی (طی سال‌های ۹۰-۱۳۷۷ انجام شد. دامنه تغییرات بهره‌وری آب کاربردی گندم در آزمایش‌های انجام شده برابر با ۵/۱-۳/۰ کیلوگرم بر مترمکعب بود که نسبت به دامنه گزارش شده توسط سازمان خواربار جهانی برای کل جهان (۱-۸/۰ کیلوگرم بر مترمکعب) بالاتر، لیکن تقریباً در محدوده دامنه گزارش شده توسط وزارت و بستیانس (۱/۷-۶/۰ کیلوگرم بر مترمکعب) است. دامنه وسیع بهره‌وری آب گندم، نشان‌دهنده پتانسیل بالا برای افزایش تولید این محصول به‌ازای مصرف آب کمتر است. حداکثر مقادیر بهره‌وری آب آبیاری و آب کاربردی (آب آبیاری+بارندگی موثر) قابل حصول گندم در ایستگاه کرج به‌ترتیب ۱/۲ و ۵/۱ کیلوگرم بر مترمکعب با آبیاری قطره‌ای و اعمال کم‌آبیاری نتیجه گردید. همچنین در ایستگاه کرمان، کمترین مقادیر بهره‌وری آب آبیاری و آب کاربردی گندم به‌ترتیب ۴/۰ و ۳/۶ کیلوگرم بر مترمکعب، در آبیاری سطحی مشاهده شد. حداکثر مقادیر بهره‌وری آب آبیاری و آب کاربردی گندم در ایستگاه مشهد، به‌ترتیب ۹/۱ و ۵/۱ کیلوگرم بر مترمکعب در شرایط کاربرد کم‌آبیاری به‌دست آمد. نتایج نشان داد برای دسترسی به مقادیر بهینه بهره‌وری آب آبیاری در منطقه مشهد و در شرایط محدودیت منابع آب، اولویت کشت گندم با مزارعی است که با اعمال مدیریت کم‌آبیاری کنترل‌شده و با مصرف آب آبیاری به میزان ۳۰۰ میلی‌متر، بهره‌وری آب این گیاه در حدود ۶/۱ کیلوگرم بر مترمکعب شود. همچنین با در نظر گرفتن میزان بارندگی موثر این منطقه، بایستی با بکارگیری کل آب کاربردی به اندازه ۴۲۰ میلی‌متر و با اعمال مدیریت کم‌آبیاری، مقدار بهره‌وری آب کاربردی گندم برابر ۱/۱ کیلوگرم بر مترمکعب حاصل گردد.

کلمات کلیدی:

بارندگی موثر، عمق مناسب آبیاری، کم‌آبیاری، کارائی مصرف آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1477866>

